

Spis treści

Przedmowa	9
Rozdział 1. Wprowadzenie	11
Rozdział 2. Druk i jego konteksty	27
Rewolucja Gutenberga – rewizja	34
Komunikacja w przestrzeni fizycznej	36
Mocarstwa i komunikacja	37
Komunikacja transatlantycka	39
Komunikacja oralna	40
Komunikacja pisemna	44
Języki służące komunikacji	48
Komunikacja wizualna	49
Obrazy drukowane	50
Komunikacja multimedialna	53
Interakcje między mediami	57
Cenzura	62
Tajna komunikacja	65
Początki rynku	68
Historia czytania	74
Nauka i rozrywka	79
Rewolucja Gutenberga raz jeszcze	80
Rozdział 3. Media i sfera publiczna we wczesnonowożytnej Europie	89
Reformacja	90
Wojny religijne i rewolucja w Niderlandach	99
Od rewolucji purytańskiej do rewolucji chwałebnej	104
Zróźnicowanie sfery publicznej	112
Oświecenie francuskie i europejskie	115
Oświecenie i rewolucja	120
Patrząc w przyszłość	125

Rozdział 4. Technologie i rewolucje	127
Moc napędu parowego	128
Transport	131
Transport kolejowy	133
Spojrzenie w tył, na boki, w przyszłość	137
Demografia, gospodarka, komunikacja	139
Klasy i masy	144
Rozwój mediów drukowanych	147
Książki, gazety i ich czytelnicy	150
Wystawy	156
Konsumpcja	160
Od pary do elektryczności	161
Rozdział 5. Nowe procesy, nowe wzorce	167
Kolej	167
Statki	173
Poczta	179
Telegraf	182
Telefon	193
Radiostacja	202
Gramofon	214
Od aparatu fotograficznego do filmu	219
Początki telewizji	233
Inne wynalazki	238
Rozdział 6. Informacja, edukacja, rozrywka	243
Rola prasy	247
Transmisje radiowo-telewizyjne z perspektywy czasu	265
Telewizja	284
Komentarze i badania	298
Społeczeństwo informacyjne	311
Podsumowanie	314
Rozdział 7. Konwergencja mediów	317
Komputery	319
Róg obfitości – wybór i kryzys	327
Gry wideo	331
Telewizja satelitarna i kablowa	336
Wideotekst	346
Internet	352
Nowe tysiąclecie	357
Globalizacja	358
Podsumowanie	360

Rozdział 8. W cyberprzestrzeni i poza nią	367
W cyberprzestrzeni	369
Kobiety, dzieci, telewizja i Internet	373
Mobilność, prywatność, inwigilacja	384
11 września i jego następstwa	387
Publiczne usługi radiowo-telewizyjne	392
Konsultanci i ciała nadzorujące	395
Druk w świecie cyfrowym	398
Przesłanie	399
Kalendarium	403
Bibliografia	417
Indeks nazwisk	445

Całą tę książkę, poświęconą jak rozbiegłej i ciągle poszerzającej się tematyce, jest ukazanie związków między przeszłością i teraźniejszością przez włączenie perspektywy historycznej do badań nad mediami oraz wyników badań nad mediami w studia historyczne. Dokonany przez nas wybór środka przekazu świadczy o optymizmie, z jakim patrzymy na przyszłość książki, która – jesteśmy o tym przekonani – będzie współistniała z nowszymi sposobami komunikowania się między ludźmi, podobnie jak rękopisy istniały w epoce druku. W przyszłości dojdzie jednak zapewne do nowego podziału zadań między istniejącym mediami.

Mówiąc o podziale zadań, Peter Burke napisał rozdziały od pierwszego do trzeciego, Asa Briggs od piątego do ósmego. Rozdział czwarty napisaliśmy wspólnie. Podczas pracy nad tą częścią książki spotykaliśmy się w najróżniejszych miejscach, od dworca King's Cross po londyński hotel Claridge's, czasem też prowadziliśmy rozmowy telefoniczne. Historycy XXI wieku być może zauważą, że tekst ten został częściowo napisany ręcznie, a częściowo za pomocą komputera przez dwóch naukowców, których nierzadko do korzystania z smart-chofu i e-maila w żaden sposób nie przekłada się na ich zainteresowanie nowymi technologiami oraz wpływami tych technologii na przeszłość, teraźniejszość i przyszłość.

Chcielibyśmy w tym miejscu podziękować Amleto Lorenzinemu, dzieki któremu poznaliśmy się i zaczęliśmy współpracę. Wdzięczni jesteśmy też Johnowi Thompsonowi za zamówienie tej książki, a Pat Spencer za pomoc w przygotowaniu wszystkich trzech wydań do druku. Peter Burke szczególnie dziękuje Ioadowi Raymondowi za uwagi do rozdziału piątego.

Pierwsze dwa wydania książki znacznie różniły się od siebie. Trzecie wydanie różni się w jeszcze większym stopniu, ponieważ rozdziały czwarty i ósmy napisaliśmy całkowicie od nowa, a także uaktualniliśmy i rozbudowaliśmy bibliografię. Dodaliśmy też wyjątkiem do nasel indeksów, które ułatwią czytelnikom poruszanie się w gąszczu nazwisk.